

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
02.03.2020.- 06.03.2020.

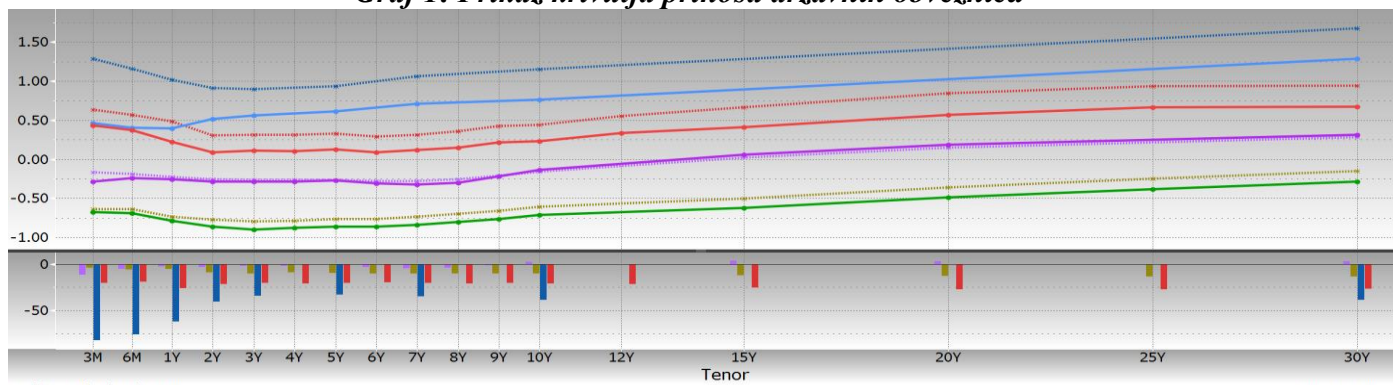
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	28.2.20	-	6.3.20	28.2.20	-	6.3.20	28.2.20	-	6.3.20	28.2.20	-	6.3.20
2 godine	-0,77	-	-0,86	0,91	-	0,51	0,31	-	0,11	-0,25	-	-0,28
5 godina	-0,76	-	-0,86	0,94	-	0,61	0,33	-	0,13	-0,26	-	-0,26
10 godina	-0,61	-	-0,71	1,15	-	0,76	0,44	-	0,24	-0,15	-	-0,12

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	28.2.20	-	6.3.20
3 mjeseca	-0,618	-	-0,653
6 mjeseci	-0,637	-	-0,694
1 godina	-0,720	-	-0,776

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 06.03.2020. godine (pune linije) i 28.02.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Negativno raspoloženje tržišta je tokom protekle sedmice bilo veoma izraženo uslijed podataka o nastavku širenja epidemije korona virusa, kao i očekivanih negativnih uticaja istog na globalnu ekonomiju, naročito u pogledu implikacija na kanale isporuke. Nakon što je Fed polovinom sedmice donio odluku da hitno smanji referentnu kamatnu stopu, potražnja za sigurnijim investicijama je bila dodatno izražena, pa je na globalnom nivou zabilježen izražen pad indeksa dionica, kao i pad prinosa sigurnijih državnih obveznica. **Tokom trgovanja u petak prinos na desetogodišnje njemačke obveznice je zabilježio novi rekordno nizak nivo od 0,747%, dok su prinosi obveznica kraćih dospeljeća smanjeni na najniže nivoe od septembra prošle godine.** U odnosu na prethodnu sedmicu, prinosi njemačkih obveznica su zabilježili pad između 9 i 10 baznih poena. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica srednjeg i kraćeg roka dospeljeća, gdje se bilježi najbrži rast broja zaraženih u Evropi, su povećani između 3 i 8 baznih poena. Vlada Italije je prethodne sedmice zbog novonastale situacije donijela odluku o zatvaranju svih škola i univerziteta, te istovremeno vodila raspravu o iznosu stimulatnog paketa s prijedlozima zvaničnika koji su se kretali između 3 do 20 milijardi EUR. Tokom proteklog vikenda uvedene su dodatne mjere nakon što je objavljen podatak o naglom broju oboljelih tokom jednog dana na sjeveru zemlje. Bloomberg je objavio vijest da dokument Evropske komisije

navodi da širenje korona virusa predstavlja rizik da Francuska i Italija zapadnu u tehničku recesiju, a da bi produženje ovog fenomena moglo doprinijeti „opasnoj“ spirali negativnih uticaja putem neizvjesnosti i kanala finansijskih tržišta.

Odluka Feda da smanji referentnu kamatnu stopu prije zakazane redovne sjednice povećala je špekulacije da bi ECB mogla slijediti primjer smanjenja kamatnih stopa, pa su učesnici na tržištu novca u određenom trenutku u potpunosti očekivali da će na sjednici UV ECB, koja se održava 12. marta, doći do smanjenja kamatne stope na depozite banaka za 10 baznih poena sa sadašnjih -0,50%. Ipak, do kraja sedmice ova očekivanja su smanjena, a posljednje ankete ukazuju na to da više od polovine ispitanih ekonomista očekuje da neće doći do promjena aktuelne monetarne politike ECB, već da bi umjesto toga fokus trebalo da bude na ciljanom dugoročnom kreditiranju. U posmatranom periodu održan je i sastanak ministara finansija grupe G7 nakon kojeg je saopšteno da su oni spremni da reaguju kako bi zaštitili pad ekonomija, iako su izostavljeni detalji mjera koje bi mogle biti poduzete, te je saopšteno da se širenje korona virusa „pažljivo prati“ kao i njegov uticaj na ekonomije i tržišta. Predsjedavajući eurogrupe Centeno je izjavio da će sve potrebne mjere, uključujući i fiskalne mjere, biti poduzete tamo gdje je to odgovarajuće, jer će iste možda biti potrebne da podrže ekonomski rast.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	FEB	51,6	51,6	51,3
2.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	FEB	1,2%	1,2%	1,4%
3.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	JAN	-0,4%	-0,5%	-0,6%
4.	Stopa inflacije – Holandija	FEB	-	1,3%	1,7%
5.	Stopa nezaposlenosti – EZ	JAN	7,4%	7,4%	7,4%
6.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	JAN	-	5,3%	5,3%
7.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	JAN	9,8%	9,8%	9,8%
8.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	FEB	5,8	-7,8	90,2
9.	Odnos deficita i GDP-a – Italija	2019. god.	2,2%	1,6%	2,2%
10.	GDP- Italija (G/G)	2019. god.	0,2%	0,3%	0,8%
11.	GDP – Italija (kvartalno) final.	IV kvartal	-0,3%	-0,3%	0,6%
12.	GDP – Irska (kvartalno) final.	IV kvartal	-	1,8%	2,1%
13.	GDP – Grčka (kvartalno) final.	IV kvartal	0,4%	-0,7%	0,4%
14.	Maloprodaja – EZ (G/G)	JAN	1,1%	1,7%	1,7%
15.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	JAN	1,5%	1,8%	1,7%
16.	Maloprodaja – Italija (G/G)	JAN	-	1,4%	0,8%
17.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	JAN	-5,2%	-1,4%	-8,9%
18.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	JAN	-4,80	-5,89	-3,72
19.	Industrijska proizvodnja – Španija	JAN	-1,4%	-2,1%	1,1%

SAD

Dešavanja zbog širenja korona virusa na globalnom nivou imala su snažan uticaj na finansijsko tržište SAD tokom prošle sedmice. **Na vanrednoj sjednici FOMC-a, koja je održana 3. marta, je donesena odluka o smanjenju referentne kamatne stope za 50 baznih poena, na ciljani raspon od 1,00% do 1,25%.** Ovo je ujedno i prvo vanredno smanjenje referentne kamatne stope od finansijske krize, odnosno od 2008. godine, što je signal koliko Fed uzima za ozbiljno efekte širenja korona virusa. Odluka je uslijedila nakon što je skupina sedam najrazvijenijih industrijskih zemalja najavila koordinirane mjere, uključujući fiskalne poticaje. Tržišni učesnici su očekivali smanjenje od 50 baznih poena, ali tek na redovnoj sjednici koja je zakazana za 18. mart. Kreatori monetarne politike Feda su kao ključni razlog smanjenja referentne kamatne stope naveli zaštitu najduže ekonomske ekspanzije od širenja korona virusa. Istakli su da su osnovni pokazatelji ekonomije SAD i dalje snažni, ali da korona virus predstavlja sve izraženije rizike za privrednu aktivnost. **Prinosi na američke obveznice su zabilježili smanjenje za 33 do 40 baznih poena na sedmičnom nivou, te je prinos na desetogodišnje obveznice na zatvaranju tržišta u petak zabilježio rekordno nizak nivo (0,76%).**

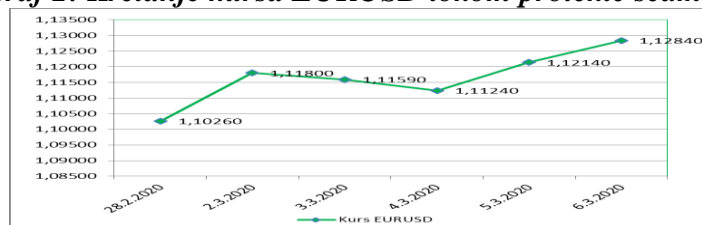
Ministar finansija SAD Mnuchin je izjavio da treba razlikovati ekonomski uticaj rizika širenja korona virusa od finansijske krize iz 2008. godine. Mnuchin je istakao da zvaničnici administracije rade s međunarodnim partnerima i prate lance snabdijevanja, a kasnije je saopšteno da je Bijela kuća odobrila 8,3 milijarde USD hitne pomoći za saniranje posljedica korona virusa.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	FEB	3,6%	3,5%	3,6%
2.	Promjena zaposlenih nefarmerski sektor	FEB	175.000	273.000	273.000
3.	Promjena zaposlenih privatni sektor	FEB	160.000	228.000	222.000
4.	Promjena zaposlenih prerađivački sektor	FEB	-2.000	-12.000	-5.000
5.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	28. FEB	-	15,1%	1,5%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	29. FEB	215.000	216.000	219.000
7.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	1. MAR	-	63,0	63,5
8.	Zalihe u veleprodaji (M/M) (final.)	JAN	-0,2%	-0,4%	-0,2%
9.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	FEB	49,4	49,4	53,4
10.	Obim porudžbina trajnih dobara (final.)	JAN	-0,2%	-0,2%	2,8%
11.	Fabričke porudžbine	JAN	-0,1%	-0,5%	1,9%
12.	Trgovinski bilans (u mlrd USD)	JAN	-46,1	-45,3	-48,6
13.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	FEB	50,8	50,7	51,9
14.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M)	JAN	0,6%	1,8%	0,2%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast s nivoa od 1,1026 na nivo od 1,1284, što predstavlja rast od 0,62% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Iz BoE je saopšteno da će poduzeti odgovarajuće korake kako bi zaštitili stabilnost, te će blisko saradivati s Ministarstvom finansija Velike Britanije s ciljem da se osiguraju svi potrebni koraci da se zaštiti finansijska i monetarna stabilnost u uslovima povećane zabrinutosti zbog širenja korona virusa. Glasnogovornik premijera Johnsona je izjavio da će koristiti sva raspoloživa sredstva kako bi sve bilo spremno na širenje korona virusa.

Guverner BoE Carney je izjavio da kreatori politika širom svijeta rade na „moćnom i pravovremenom“ odgovoru na ekonomske udare koji su došli pod uticajem korona virusa koji je pojačao strah od nove globalne recesije. Carney je istakao da su globalne komunikacije među centralnim bankama široko otvorene, te je dodao da je razumno očekivati odgovore koji će obuhvatiti kombinaciju fiskalnih mjera i inicijativa centralnih banaka.

Analitičari očekuju da će u narednim danima BoE i ECB objaviti dodatne stimulatívne mjere, nakon što je Fed iznenadio vanrednom odlukom da smanji referentnu kamatnu stopu. Novi guverner BoE Bailey koji će naslijediti Carneya nakon 16. marta, je izjavio da će Centralna banka raditi u koordinaciji s Ministarstvom finansija kako bi se pomoglo ekonomiji u slučaju negativnih efekata izazvanih korona virusom. Bailey je izjavio da je već razgovarao s ministrom finansija Sunakom o koordinaciji i saradnji. Investitori trenutno smatraju da postoji šansa od 60% da će BoE smanjiti referentnu kamatnu stopu za 50 baznih poena, odnosno na 0,25% na sjednici u ovom mjesecu, dok pojedini ekonomisti očekuju da bi ovo smanjenje moglo odmah da se desi.

Glavni pregovarač EU za Brexit Barnier je upozorio na ozbiljna neslaganja s Velikom Britanijom nakon što su strane u pregovorima okončale prvu sedmicu pregovora o budućim odnosima. Takođe, on je odbio zahtjev Vlade Velike Britanije da okonča rani sporazum o pristupu londonskih banaka jedinstvenom tržištu. Prilikom obraćanja u Briselu, Barnier je istakao da dvije strane vode računa o nekoliko ključnih pitanja: politika konkurencije, gdje EU želi da se Velika Britanija obaveže na tzv. ravnopravne uslove tržišnog djelovanja kako bi se spriječilo da ekonomija bude u padu, krivično pravosuđe i vladavinu zakona, gdje se Velika Britanija želi povući iz Evropskog suda pravde i Evropske konvencije o ljudskim pravima. Velika Britanija je objavila da počinje trgovinske pregovore sa SAD, dok je premijer Johnson obećao da će se voditi teškim pregovorima kako bi testirao „specijalne veze“ između dvije države.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI prerađivački sektor F	FEB	51,9	51,7	51,9
2.	PMI građevinski sektor	FEB	49,0	52,6	48,4
2.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	JAN	1,0	1,2	1,3
3.	Hipotekarni krediti	JAN	68.000	70.900	67.900
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	JAN	-	4,7%	3,8%
5.	Zvanične rezerve (u mil USD)	FEB	-	1.809	2,162

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,86027 na nivo od 0,86470, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2823 na nivo od 1,3048.

JAPAN

Iako su dešavanja zbog korona virusa i tokom protekle sedmice nastavila snažno uticati na globalna finansijska tržišta, prinosi na japanske obveznice nisu zabilježili značajnije promjene. Početkom sedmice guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ preduzeti sve neophodne korake za stabilizaciju tržišta potresenog uticajem širenja korona virusa na globalnom nivou. Naime, BoJ je kupila rekordni dnevni iznos ETF-ova nakon što se guverner Kuroda obavezao da će osigurati veliku likvidnost kroz kupovine aktive. BoJ je kupila ukupno 101,4 milijarde JPY (0,94 milijarde USD) ETF-ova, što je najveći iznos od kada je BoJ počela investirati na tržištu dionica u decembru 2010. godine. Premijer Japana Abe je izjavio da će Vlada te zemlje ponuditi finansijsku pomoć malim i srednjim preduzećima u okviru drugog kruga hitnih mjera protiv uticaja širenja korona virusa.

Prema rezultatima Bloomberg istraživanja većina ekonomista očekuje da će BoJ na sjednici koja se održava 19. marta uvesti dodatne monetarne stimulanse, dok će referentna kamatna stopa ostati nepromijenjena.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

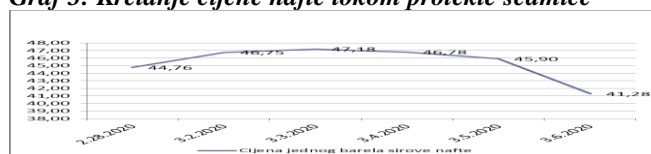
Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	FEB	-	1.359,0	1.342,3
2.	Vodeći indeks P	JAN	91,1	90,3	91,0
3.	Koicidirajući indeks P	JAN	94,5	94,7	94,4
4.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	JAN	0,2%	1,5%	-0,2%
5.	Monetarna baza (G/G)	FEB	-	3,6%	2,9%
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	FEB	-	47,8	48,8
7.	PMI indeks uslužnog sektora F	FEB	-	46,8	51,0
8.	Kapitalna potrošnja (G/G)	IV kvartal	2,5%	3,5%	7,1%
9.	Indeks potrošačkog povjerenja	FEB	38,1	38,4	39,1

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 118,99 na nivo od 119,05. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 107,89 na nivo od 105,39 (najniži nivo od novembra 2016. godine).

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 44,76 USD (40,59 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je zabilježila rast pod uticajem očekivanja značajnijeg smanjenja obima proizvodnje od strane OPEC-a, kao i stimulansa koje bi mogle pojačati centralne banke kako bi ublažile zabrinutost i negativne efekte širenja korona virusa. Nakon što je OPEC predložio smanjenje proizvodnje za 1 milion barela dnevno, cijena je nastavila da bilježi blagi rast. Od srijede protekle sedmice održani su ministarski paneli OPEC+ koji nisu rezultirali sporazumom o smanjenju podnude nafte, kojem se protivi Rusija. Reuters je prenio izjavu neimenovanog izvora da Rusija nije spremna na veće smanjenje obima proizvodnje, te da sugerira nastavak postojećeg obima proizvodnje prema trenutnom smanjenju do kraja drugog kvartala. Međutim, pojedini članovi OPEC-a žele novo smanjenje obima proizvodnje za 1-1,5 miliona barela dnevno. Tokom sastanka koji je održan u četvrtak prošle sedmice, članice OPEC-a su predložile veće smanjenje obima proizvodnje za dodatnih 1,5 miliona barela dnevno u drugom kvartalu tekuće godine, iako Rusija još uvijek nije podržala ovakav prijedlog. Pojedini analitičari poput Jeffrey Currie iz Goldman Sachs Group Inc. smatraju da smanjenje proizvodnje za 1,5 miliona barela dnevno u aprilu ili maju zapravo ne donosi značajnu korist niti može pomoći u sadašnjem okruženju, jer se pad tražnje dešava sada. Na zatvaranju tržišta u petak cijena ovog energenta je zabilježila pad, koji je nastavljen i početkom ove sedmice kada je cijena nafte zabilježila najveći pad od Zaljevskog rata iz 1991. godine. Uzrok ovakvih okolnosti jeste dezintegracija članica OPEC+, koja je povukla rat cijenom nafte među najvećim proizvođačima nafte. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela nafte je iznosila 41,28 USD (36,58 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 7,77%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.585,69 USD (1.438,37 EUR). Nakon što su krajem prošle sedmice zabilježene pojačane rasprodaje zlata s ciljem realizacije profita, a što je vodilo padu cijene ovog plemenitog metala, početkom posmatrane sedmice cijena zlata je zabilježila blagi rast, dijelom i zbog očekivanja da bi Fed mogao smanjiti referentnu kamatnu stopu zbog efekta korona virusa na ekonomiju. Pored toga, OECD je smanjio očekivanja ekonomskog rasta za 2020. godinu, te se očekuje da će globalni rast u tekućoj godini iznositi 2,4%, što je za 0,5% manje u odnosu na prognoze iz novembra, a što je svakako uticalo na cijenu ovog plemenitog metala. Nakon što je FOMC 3. marta održao vanrednu sjednicu u prošloj sedmici na kojoj je donio odluku da smanji referentnu kamatnu stopu za 50 baznih poena pod uticajem efekata izazvanih korona virusom, cijena zlata je zabilježila rast. U srijedu je cijena jedne fine unce zlata oscilirala oko 1.640 USD po unci. Direktorica MMF-a Georgieva je izjavila da MMF očekuje da će širenje korona virusa uticati na to da ekonomski rast u 2020. godini bude ispod nivoa iz 2019. godine, te dodala da će MMF ponovo revidirati očekivanja u narednim sedmicama. Nakon ovih vijesti investitori su pojačali ulaganja u zlato, koje je prepoznato kao čuvar vrijednosti, što je posljedica smanjenja referentne kamatne stope Feda i snažnog pada prinosa na desetogodišnje obveznice SAD. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila da bilježi rast uglavnom pod uticajem zabrinutosti zbog širenja korona virusa, ali i pojačanih očekivanja da će vodeće centralne banke povećati monetarne stimulanse. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.673,83 USD (1.483,37 EUR). Cijena zlata je na sedmičnom nivou zabilježila rast od 5,56%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

